

Bakalářská diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Tamara Vlčková

Název práce: *Osobní téma*

Posudek:

Téma „Osobní téma“ mi na první poslech znělo příliš obecně. Takové to únikové téma, kdy nemáte nic specifického na mysli, a tak se spokojíte se sebereflexí. Ale když si teď znovu procházím kresby, které se nakonec Tamara Vlčková rozhodla rozdělit do tří útlých „sešitů“, uvědomuji si, že to je přirozený výsledek dlouhodobějšího procesu. Vzpomínám například na její malby, v kterých se vracela k zážitkům z Aljašky. Malířská forma sama o sobě Tamaru zřejmě nikdy nezajímala tolik jako to, co lze obrazem sdělit. Je proto přirozené, že dospěla ke kresbě – k médiu, které si uchovává křehkost práce ruky (křehkost danou tím, že spojnice hlava ruka nikdy nefunguje jako hladká cesta, vždy se něco připlete a něco ztratí) a zároveň umožňuje relativní rychlost a přesnost záznamu.

Finální podoba prezentace, podle toho, co mi Tamara řekla, je ještě otevřená. Knížka, která v první verzi spadala spíše do kategorie „kniha-objekt“, především díky složité, ruční vazbě, se nyní posunula směrem k daleko komunikativnějšímu médiu. Sešitový formát s vazbou V1, nízkonákladový tisk, který nicméně umožňuje uchovat charakter kresby, která je prostá nějakých samoučelných hrátek, ale nesklouzává ani do popisného chladu. Tamara se tak nenápadně vřazuje do linie tvorby absolventek FaVU, jako je Veronika Vlčková nebo Tereza Sochorová, které toto médium využívají podobným způsobem. Zatímco obě zmíněné ovšem vedle toho paralelně pracovaly dalšími způsoby a v jejich práci hraje důležitou roli malba nebo pohyblivý obraz, pro Tamaru Vlčkovou je daný formát víceméně nová zkušenost.

Svědčí to snad o jisté váhavosti, nebo jen o tom, že se nedostala do prostředí, které by jí včas a rychle poskytovalo dost podnětů, z nichž by mohla volit. Ale to, co by mohlo být, v tuto chvíli není podstatné. Tři knížky, které se v době, kdy píšu tento text, teprve vážou, jsou posunem od původní představy dvou svazků, z nichž ten první se měl specifičtěji vyrovnávat s osobní minulostí, traumaty, nejistotami a pochybnostmi a druhý v sobě měl spojovat téma myšlení na smrt s motivy tělesnosti, která není protikladem smrti, ale spíše se s ní skládá do zvláštního souzvuku. Tato dvě témata jsou nyní oddělená a poslední kniha, která tak vznikla, je pro mě subjektivně nejsilnější. Tělo před námi při listování postupně defiluje v různých pozicích. Souhra dvou těl při rehabilitačním cvičení se ocitá vedle obrazu zaklesnutých zápasníků, drama zápasu se vytrácí a nastupuje lyrika. Většina těl v této knize jakoby se nacházela ve stavu transu, částečného potlačení vědomí... Je to rozdíl oproti prvním dvěma knížkám, v nichž se těla stávají častěji aktéry symbolických scén nebo „nosiči mluvících hlav“.

V textu obhajoby se Tamara Vlčková zastavuje u toho, jak se osobní obsahy mohou stát sdělnými v momentě, kdy fungují jako odrazy obecnějších jevů. I když bychom to tak možná někdy chtěli, jen málokdo z nás je tak výjimečný, aby se neocital v situacích a neprožíval podobné věci jako mnozí další. V tomto smyslu se na Tamariny kresby můžeme dívat jako na výraz hledání hranice, v níž se lze

na intimní obsahy empaticky napojit. V první knize narážíme na prvky, které mohou fungovat jako archetypální „vchody do příběhu“ – tělo hada, ostrí nože mohou fungovat jako symboly, ale naštěstí ne okatě a ne naléhavě.

Myslím, že předmětem tohoto posudky by určitě neměla být nějaká analýza obsahu, nějaké „terapeutické rozhřešení“. Pokud by knihy po něčem takovém volaly, vnímal bych to jako neúspěch. Ale tak to není, myslím, že se Tamaře daří držet hranici, v níž to, co by mohlo tvořit látku pro psychoanalýzu, jen tak jemně šeptá, nekřičí. Pokud jde o celkové hodnocení, zůstanu v posudku u zlatého středu, protože i když knihy jako takové jsou víceméně hotové a mohl bych se při hodnocení opřít pouze o ně, od začátku se počítá s tím, že budou součástí určitého instalačního řešení. Otevírá se tu mnoho otázek: jak naložit s existujícími kresbami, jakým způsobem knihy prezentovat v prostoru galerie, jestli je kombinovat se zmíněnými kresbami nebo kresbami od nich odvozenými... Finální hodnocení by mělo reflektovat i to, jaké řešení nakonec Tamara zvolí a jak je bude s to obhájit. Sem bych také chtěl směřovat diskuzi, respektive obhajobu autorky práce: k pojmenování toho, co je nakonec předkládáno jako výstup a k popisu ideální (modelové) galerijní (nebo negalerijní) prezentace projektu.

Návrh hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě a **navrhuji hodnocení C.**

V Brně, dne 9. 6. 2013

Mgr. Jan Zálešák, Ph.D.